

CHỦ BIÊN : GS. TS. LÊ VĂN TƯ

CÁC NGHIỆP VỤ NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ

Chủ biên : GS. Tiến sĩ LÊ VĂN TƯ
Nhóm biên soạn : LÊ TÙNG VÂN - LÊ NAM HẢI

CÁC NGHIỆP VỤ NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ

MỤC LỤC

Trang

PHẦN MỘT

NGÂN HÀNG TRUNG ƯƠNG VÀ NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI

9

Mục I - Quyền lực và sự giúp đỡ của NHTƯ
đối với NHTM

9

Mục II - NHTƯ và việc giúp đỡ mở rộng quy mô
thực tế của hệ thống NHTM

12

Mục III - Chánh sách tiền tệ

18

A- MỤC TIÊU TIỀN TỆ

19

1- Điều hòa khối tiền tệ

19

2- Kiểm soát tổng số thanh toán bằng tiền

21

3- Bảo vệ giá trị quốc nội của đồng tiền
bằng cách ổn định vật giá

22

4- Ổn định giá trị quốc ngoại của đồng tiền

23

B- MỤC TIÊU KINH TẾ

28

1- Mục tiêu tăng trưởng kinh tế

28

2- Giảm thiểu những thăng trầm
chu chuyển kinh tế

29

C- PHƯƠNG THỨC VẬN HÀNH	33
CÁC CÔNG CỤ CHÁNH SÁCH TIỀN TỆ	
I- Phương thức vận hành các công cụ chánh sách tiền tệ của NHTU đối với các ngân hàng trung gian và thị trường tiền tệ.	33
1- Thay đổi dự trữ bắt buộc đối với ngân hàng trung gian	34
2- Biện pháp chiết khấu, tái chiết khấu	42
3- Chánh sách thị trường mở	44
4- Kiểm soát tín dụng chọn lọc	47
5- Chánh sách lãi suất tiền vay và tiền gửi ngân hàng	48
6- Ấn định một biên vực bắt buộc trong việc cho vay	50
7- Kiểm soát tín dụng tiêu dùng	51
II- Phương thức vận hành các công cụ chánh sách tiền tệ của NHTU nhằm xử lý mối quan hệ với khu vực tài chánh tiền tệ đối ngoại và những nghiệp vụ của NHTU đối với Chánh phủ	
1- Trường hợp ngân sách cân bằng	56
2- Trường hợp ngân sách thiếu hụt	57
3- Trường hợp ngân sách thặng dư	58
Mục IV- Xây dựng thị trường tiền tệ	59
Mục V- Xử lý vấn đề tín dụng đối với các xí nghiệp quốc doanh	66

PHẦN HAI

CÁC NGHIỆP VỤ CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI

Nghiệp vụ ký thác 77

A- KHÁI NIỆM CHUNG VỀ KÝ THÁC 77

B- CÁC HÌNH THỨC KHÁC NHAU CỦA KÝ THÁC NGÂN HÀNG 83

- 1- Khác nhau về tính chất các loại ký thác 83
- 2- Khác nhau về tư cách của người gởi 83
- 3- Khác nhau về tính chất "khả dụng" 85

C- CÁC BIỆN PHÁP GIÚP GIA TĂNG KHỐI LƯỢNG KÝ THÁC NGÂN HÀNG 87

Nghiệp vụ tín dụng 89

A- CÁC NGUYÊN TẮC CHO VAY VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ CƠ BẢN CỦA VIỆC ĐẢM BẢO TÍN DỤNG 89

- 1- Bảo lãnh 91
- 2- Đảm bảo 92
- 3- Cầm cố giấy tờ có giá, hàng hóa và
tài sản khác 93
- 4- Chuyển động sản làm đảm bảo 94
- 5- Nhượng lại các yêu cầu chi trả và các hóa đơn 94
- 6- Quyền cầm cố bất động sản 95

B- CÁC LOẠI TÍN DỤNG VÀ CÁC GIAO DỊCH TÍN DỤNG KHÁC NHAU 96

1-	Tín dụng vãng lai	96
2-	Tín dụng chấp nhận	101
3-	Tín dụng thế chấp	101
4-	Tín dụng được hoàn trả bằng các phần bằng nhau trong năm	105
5-	Tín dụng bảo lãnh	106
6-	Các nghiệp vụ liên kết tín dụng	107
7-	Tín dụng Lizing và Factoring	108
8-	Các phương pháp thực hiện các giao dịch ngoại thương	109
	Nghiệp vụ chiết khấu thương phiếu	110
A-	KHÁI NIỆM CHUNG VỀ CHIẾT KHẤU THƯƠNG PHIẾU	110
1-	Đối với hối phiếu	112
2-	Đối với lệnh phiếu	113
B-	TÍNH CHẤT PHÁP LÝ CỦA CHIẾT KHẤU VÀ PHƯƠNG PHÁP CHIẾT KHẤU THƯƠNG PHIẾU	115
I-	Tính chất pháp lý của chiết khấu	115
1-	Chiết khấu - chuyển nhượng trái quyền	117
2-	Chiết khấu - một loại cho vay	117
II-	Phương pháp chiết khấu thương phiếu	118
1-	Nguyên tắc tổng quát	118
2-	Rủi ro của chiết khấu	120
3-	Các bảo đảm của tín dụng chiết khấu	122
4-	Tái chiết khấu	126
5-	Chiết khấu và thấu chi	130
6-	Tái chiết khấu và thế chấp	131

7- Vai trò kinh tế của chiết khấu	132
Nghệp vụ tín dụng huy động các trái quyền thương mại	134
1- Nguyên tắc cơ bản	134
2- Thể thức thực hiện	135
3- Về phương diện kinh tế	135
4- Hạch toán các thể thức chiết khấu	137
Nghệp vụ thanh toán không dùng tiền mặt	139
A- CÁC CÔNG CỤ THANH TOÁN NGAY	140
1- Séc	141
2- Lệnh chuyên trương, lệnh thái phương, thư tín dụng, ủy nhiệm thu	157
B- CÁC CÔNG CỤ THANH TOÁN HOÀN HIỆU	166
1- Thương phiếu	166
1) Khái niệm về thương phiếu	166
2) Hối phiếu	168
3) Lệnh phiếu	185
4) Biên lai - Ký hóa phiếu	188
2- Các giá khoán động san	193
1) Các quy định pháp lý	193
2) Cô phần	194
3) Các trái phiếu	196
C- THANH TOÁN BÙ TRỪ HAY GIAO HOÀN	197
1- Khái niệm chung	197
2- Nghiệp vụ cụ thể	198

Nghiệp vụ mở tài khoản 206

A- KHAI QUÁT VỀ TÀI KHOẢN NGÂN HÀNG 206

I- Các thủ tục pháp lý liên quan đến việc mở tài khoản 208

1- Đối với thể nhân 208

2- Đối với pháp nhân 212

II- Sử dụng tài khoản 216

1- Điều hành tài khoản 216

2- Sự ủy quyền điều hành tài khoản 217

3- Hoạt động của tài khoản 217

III- Đóng tài khoản 219

1- Về mặt pháp lý 219

2- Hậu quả của việc đóng tài khoản 221

B- CÁC LOẠI TÀI KHOẢN CHÍNH TẠI NHTM 222

1- Phân loại theo tính chất đồng sở hữu 222

2- Phân loại theo mục đích mở tài khoản 224

3- Chú ý về tính thống nhất của tài khoản 226

C- TÀI KHOẢN TIỀN GỒI VÀ 226

TÀI KHOẢN VÀNG LẠI

1- Tài khoản tiền gửi 227

2- Tài khoản vàng lại 229

3- Vài nhận xét về sự phân loại 234

tài khoản tiền gửi và tài khoản vàng lại

PHẦN BA

CÔNG VIỆC CỦA ÔNG CHỦ NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI 237